

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü
2026

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	5
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	16
EKLER:	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devlet Adı	Güney Afrika Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Başkanlık Sistemi
Başkent	Pretoria (İdari), Cape Town (Yasama), Bloomfontein (Yargı)
Yüzölçümü (kara)	1.213.090 km ² (Dünya Bankası)
Nüfus (2025)	63.960.000 (IMF)
Ticaret/İş Merkezi	Johannesburg
Resmi Dil	İngilizce
Milli Gün	27 Nisan (1994) – Özgürlük Günü
Yaygın görülen hastalıklar	HIV, tüberküloz, diyabet

Coğrafi Konum

Afrika kıtasının güney uç bölgesinde yer alan GAC, zengin bitki örtüsü çeşidi bakımından dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Bitki örtüsü genel olarak 5 bölüme ayrılır. Bunlar; ormanlar, savanlar, otlaklar, çöller ve makiler şeklindedir. Ormanlar tropik ve yarı tropik olmak üzere iki tipte olup, yağışların en fazla olduğu doğudaki dağ yamaçlarında yer alır.

Ülkede iklim bölgelere göre önemli değişiklik gösterir. Batıda Atlas okyanusu kıyılarında yer alan Western Cape bölgesinde Akdeniz iklimine benzer bir yapı vardır. İç kesimlerde kısmi yarı-çöl iklimi ve kurak-soğuk kış ve yağmurlu yaz mevsimleri yaşanmaktadır. Doğuda Hint Okyanusuna kıyıları bulunan Kwazulu eyaletinde ise yüksek nem oranlarının görüldüğü yarı-tropik bir iklim yaşanır. Kar yağışı oldukça ender ve sadece en yüksek bölgelerde görülebilmektedir.

Ancak, Güney Afrika'da su yetersizliği en büyük kıtlıklardan birisidir. İçme ve sulama amaçlı su ihtiyacı küçük göl ve ırmaklar ile göletlerden karşılanmaktadır. Bu durum ülkede alternatif enerji olarak termal santralleri (hidrokarbon veya kömür yakıtlı) vazgeçilmez kılmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Bölgenin Avrupa tarafından keşfi 1488 yılında Portekizli kaşif Bartholomeu Dias'ın Cape bölgesini dolaşması ile başlamıştır. Bölge, Hollanda ve İngiltere arasında güç mücadelesine sahne olmuştur. Yönetim şekli olarak, 1910 yılında Güney Afrika Birliği ve 1961 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti tesis edilmiştir. 1994 yılında geçici anayasa ile demokrasiye geçerek, yerli halk ülke yönetimini (Avrupa kökenlilerden) devralmıştır.

Mevcut anayasa 1996 yılında yürürlüğe konulmuştur. Ülkede yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrıdır. GAC'nde merkezi ulusal devlet ve ayrıca 9 eyalet bulunmaktadır.

Parlamento, Ulusal Meclis (national assembly) ve Eyaletler Milli Konseyi (national council of provinces) olmak üzere, iki kanattan oluşmaktadır. Ulusal yasama organı olan "Ulusal Meclis" 400 milletvekilinden oluşmakta ve 5 yılda bir doğrudan halk tarafından seçilmektedir.

Parlamentonun diğ er kanadı olan Eyaletler Milli Konseyi ise, ülkedeki 9 eyaleti eşit sayıda temsilen toplam 90 üyeden oluşmakta ve doğrudan eyalet meclisleri ve yerel idare tarafından belirlenmektedir. Yasama sürecinin yanısıra, merkezi H k metin icraatında eyaletlerin menfaatlerinin dikkate alınıp alınmadığını gözetmekle sorumludur. (GAC Parlamentosu: <https://www.parliament.gov.za/>)

Öte yandan; genel seçimle yenilenen Ulusal Meclis ise, bünyesindeki siyasi partilerce aday gösterilen üyelerinden birini devlet başkanı olarak seçmektedir. Yürütmenin ba ı olan Devlet Başkanlığı görevi (<http://www.thepresidency.gov.za/>), beşer yıl süreyle en fazla iki defa üst üste yapılabilmektedir. Bir Başkan Yardımcısı bulunmaktadır.

 lke yönetim gücünün büyük bir bölümü; Ulusal Meclis ile (devlet ve hükümet lideri konumundaki) Devlet Başkanının elindedir. Devlet Başkanının, Meclis'te oy kullanma hakkı bulunmamaktadır. Hükümet  yeleri de, Ulusal Meclis'teki milletvekillerinden oluşmaktadır. (bazı zorunlu durumlarda milletvekili olmayan bir-iki bakan dışardan atanabilmektedir) Eyalet Başkanlıkları ise, daha çok kendi eyaletlerindeki yerel sorumluluklara sahiptir. (Güney Afrika H k meti: <https://www.gov.za/about-government/government-system/structure-and-functions-south-african-government>)

GAC 9 eyalete ayrılmış olup bunlar; Gauteng, Western Cape, Kwazulu Natal, Eastern Cape, Northern Cape, Limpopo, Mpumalanga, Free State and the North West'dir.

Ülkenin idari başkenti Pretorya'dır. Devlet Başkanlığı ile ulusal düzeydeki Bakanlıklar ve bağlı kuruluşları Pretorya'da bulunmaktadır. Cape Town, Parlamentonun bulunduğu yasama ba kentidir. Bloomfontein ise Yüksek Mahkemenin bulunduğu yargı ba kentidir. Diğ er önemli  ehirler Johannesburg, Durban, Port Elizabeth, Bloemfontein ve East London'dır.

GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSY H içindeki payı %40 oranını bulmaktadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal olup, Durban  ehri limanı odaklı yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir.    nc  olarak, Western Cape bölgesi daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğ er eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

Nüfus ve İstihdam

2023 yılı itibarıyla nüfusun %26'sını 0-14 ya  grubu, %67'sini 15-64 ya  grubu oluşturmuştur. 65 üstü ya  grubunun payı ise %7'dir. Ortalama  m r süresi 65 yıldır. Kentli nüfusun toplam nüfusa oranı %69'dur. (Dünya Bankası-2025)

Güney Afrika'da nüfus ve işgücü yapısında önemli değişim yaşanmaktadır. Nüfus artış hızı 2013 yılından itibaren önemli  l de azalmış olmakla birlikte (Dünya Bankası: 2023 yılı %0,9); kom   ülkelerden i  ve yerleşim amaçlı g   yaşanırken, nitelikli Avrupa kökenliler ise geli mi  ülkelere göç etmektedir. Bu nedenle özellikle nitelikli orta kademe ve yönetici personel yetersizliği ciddi şekilde hissedilmekte ve  are aranmaktadır.

2008 yılından itibaren artış gösteren işsizlik oranı (%34 olan) 2021 yılındaki zirve noktasından 2022'den beri düşüş eğilimine girmiştir. 2023 yılında %32 seviyesinde gerçekleşmiştir. (Dünya Bankası-2025)

Ülkede yerli nüfusun 1994 yılı öncesi dönemde ekonomiye katılma, mülk sahipliği, eğitim ve temel iş yapma becerilerinin gelişimi gibi konularda geride bırakılmış olması, yüksek orandaki işsizlik ve gelir dağılımında eşitsizlik gibi önemli yapısal sorunların da kaynağını teşkil etmekte, özellikle genç ve siyah nüfus için ciddi sorun oluşturmaktadır. Yoksul kalmış kesim olarak görülen yerli halkın istihdamının artırılması için özel teşvikler söz konusudur.

Yetişmiş işgücü temini ve istihdamı ile ilgili sorunların bulunduğu ülkede siyahların istihdamı ve siyah sanayicilerin yaratılmasına yönelik "Black Economic Empowerment" politikası, Güney Afrika da iş yapmayı ve özellikle yatırım planlayan firmaların dikkat etmesi gereken konular arasındadır. Bu çerçevede, üstlenilecek projelerde veya yatırımlarda belirli oranda yerel personel istihdamı zorunluluğu bulunmaktadır. (Black Economic Empowerment: <https://www.gov.za/documents/broad-based-black-economic-empowerment-act>).

Nüfusun büyük bir bölümü yoksulluk sınırında yaşamını sürdürmektedir. (Dünya Bankası'nın 2014 yılı verilerine göre halkın %56'sı yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.) Ülkedeki gelir dağılımında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir.

Bu çerçevede, istihdamın artırılması, teknoloji ve teknik bilgi transferinin sağlanması, işgücünün beceri ve niteliklerinin yükseltilmesi gibi amaçlar doğrultusunda ülkeye doğrudan yabancı yatırım çekilmesi hükümetin temel önceliklerindendir. Sabit sermaye yatırımlarına (sanayileşmeye) önem verilmektedir (<http://www.investsa.gov.za/>).

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Güney Afrika Cumhuriyeti dünyanın en büyük platin, krom, manganez ve vanadyum üreticisi olmasının yanında önemli altın, kömür, demir ve değerli taşlar üreticisidir. Nitekim, maden ve değerli taşlar ülkenin ihracatında ağırlıklı yer tutmakta, ancak bu durum ihracat performansının hammadde fiyatlarına hassasiyetini de artırmaktadır.

Zengin doğal bitki örtüsü ve yaban hayvanı çeşitliliği, değerli madenlere olan ilgi nedeniyle gölgede kalmaktadır.

2011-2021 döneminde kişi başına düşen yenilenebilir ülke içi temiz su kaynakları azalmakta olan ülkeler arasında GAC, % 14 azalma ile 38. sırada olup 2021 yılında sahip olduğu kişi başına düşen temiz su miktarı 728 m³tür. [Dünya ortalaması % 13 azalma, Türkiye %12 azalma ile 96. (Dünya Bankası-2021)]

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlarla - milyar \$)	381,33	401,08	426,38	443,64	458,44	475,52	493,35	512,02
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	0,8	0,5	1,1	1,2	1,5	1,7	1,8	1,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla - \$)	6.133	6.365	6.667	6.835	6.959	7.112	7.270	7.434
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,9	4,4	3,4	3,7	3,2	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,1	-0,7	-0,9	-1,2	-1,6	-1,8	-1,9	-1,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	32,4	32,6	32,7	32,7	32,6	32,5	32,4	32,2
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	73,2	76	77,3	79,5	81,9	83,9	85,5	87,1

Kaynak: IMF (2025 Ekim)

*Tahmini veriler

GAC'nin, 2025 yılı için tahmin edilen milli geliri ile 196 ülke arasında 40. büyük ekonomi olması, bu çerçevede kişi başına düşen milli gelir ile 110. sırada yer alması beklenmektedir. (IMF)

İşsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında ise 2. sırada yer alacağı öngörülmektedir. (IMF)

Serbest piyasa ekonomisine sahip GAC, gelişmekte olan pazar konumundadır. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında demokrasiye geçişiyle birlikte gerçekleşmiştir. Kurumsal altyapısı, gelişmiş ve çeşitlendirilmiş sanayii altyapısı, esnek döviz kuru politikası, istikrarlı enflasyon oranları, esaslı olarak yerel para birimi üzerinden borçlanmaya imkân veren derinliği, yüksek yurtiçi sermaye piyasaları gibi güçlü yanlarına rağmen; GAC ekonomisinin başlıca sorunları yüksek borçluluk ve işsizliktir.

IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar ülkede yaşanan elektrik kesintileri ve lojistik sektöründeki sorunlar nedeniyle ülkenin 2023 büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmiştir. Ekonomik durgunluk beklentisine gerekçe olarak elektrik kesintilerini ve zayıf emtia fiyatlarını gösteren IMF, GAC için 2023 büyüme tahminini %0,1'e düşürmüş ve GAC'nin ekonomik reformların hızını artırmadığı sürece ekonomik durgunluk riskiyle karşı karşıya olduğu konusunda uyarmıştır.

İşsizlik ile mücadele kapsamında Hükümet tarafından istihdam yaratacak ve ekonomik büyümeyi tetikleyecek kapsayıcı reform programları uygulanmaya devam etmektedir. 2022 yılı ikinci çeyrekte son istihdam verilerinin az da olsa iyileştiği ülkede işsizlik hala ülkenin en büyük problemidir. Özellikle genç işsizliğin en önemli ekonomik sorun olduğu GAC'nde büyüme ve ekonomik reform planlarının temelinde istihdamın artırılması yatmaktadır.

Elektrik üretim, iletim ve dağıtımını tek elden yürüten kamu iktisadi teşebbüsü ESKOM'un faaliyetlerinin ayrıştırılmasına yönelik mevzuat altyapısı oluşturulmuş olup yakın dönemde iletim alanında yeni kurulan kamu iktisadi teşebbüsünün faaliyete geçirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. İletim, üretim ve dağıtım faaliyetlerinin ayrıştırılması yoluyla özel sektör enerji tedarikçilerinin üretici olarak sisteme daha fazla dahil olması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Son dönemde, tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle arzın yükselen tüketim talebini karşılayamamasına bağlı olarak küresel ölçekte gözlemlenen enflasyon artışı GAC ekonomisinde de mevcuttur. Merkez Bankasının temel politikası enflasyon ve döviz kurlarında ve dolayısıyla para piyasalarında istikrarı sağlamaktır. Merkez Bankası'nın enflasyon politikası, yıllık %3-6 bandında tutulmasını öngörmektedir. (www.resbank.co.za)

2024 yılı itibarıyla sanayi sektörünün (inşaat dahil) GSYİH içindeki payı %24,4'tür (Sadece imalat sektörünün payı %13'tür). Tarımın milli gelir içindeki payı ise %2,9'dur. (Dünya Bankası)

Korona virüs salgını ile oluşan arz ve talep yönlü daralmaya bağlı ekonomik kriz, bütçe gelir kalemlerinde ciddi ölçüde daralmaya sebep olmuştur. Söz konusu gelişmelerin, kamu borç yükünün daha fazla artmasını da beraberinde getireceği öngörülmektedir.

Dış borcu 2023 yılı itibarıyla 166 milyar dolar seviyesinde olup, %21'i kısa vadelidir. Dış borç, 381 milyar dolar tutarındaki GSYİH'nın yaklaşık %43'üdür. Aynı yıla ait döviz rezervi (altın dahil) 65 milyar dolar tutarında olup, dış borcu karşılama oranı %39'dur. (Dünya Bankası-2025)

GAC Cumhurbaşkanı Cyril Ramaphosa'nın 9 Şubat 2023 tarihinde yaptığı "Ulusa Sesleniş konuşmasında özetle;

- Ülkenin aylardır ekonomiye büyük zarar veren elektrik kesintilerine katlanmak zorunda kaldığını, güvenilir bir elektrik kaynağı olmadan işletmelerin büyüemeyeceğini, montaj hatlarının çalışamayacağını, tarım arazilerinin sulanamayacağını ve temel hizmetlerin kesintiye uğrayacağını, elektrik kesintilerinin devam ettiği sürece istihdam yaratan ve yoksulluğu azaltan kapsayıcı bir ekonomi geliştirme çabalarının başarılı olamayacağını, bu nedenle 2023 yılında en önemli gündem maddelerinin bu elektrik krizini çözmek olacağını, Güney Afrika halkının kendilerinden çözüm istediğini, hükümetin de bu doğrultuda elektrik krizini çözmek üzere yeni planlar ortaya koyacağını, en önemli önceliklerinin ülkenin enerji güvenliğini yeniden sağlamak olduğunu,
- Enerji krizini çözmek için bu önlemleri alırken iklim değişikliğinin toplum için oluşturduğu risklerin de farkında olduklarını, düşük karbon ekonomisine adil geçişi ülkenin elverdiği hızda ve enerji güvenliğini sağlayacak şekilde sürdüreceğini, Adil Enerji Geçiş Yatırım Planı aracılığıyla ekonomiye beş yıl içinde yenilenebilir enerji, yeşil hidrojen ve elektrikli araç alanında 1,5 trilyon rand değerinde yatırım yapılacağını, bu sayede ekonomide yeşil hidrojen, elektrikli araçlar ve yakıt hücreleri gibi birkaç yeni sektörün ortaya çıkacağını, Yalnızca Northern Cape'te yenilenebilir enerji projelerine yapılan yatırımların 100 milyar rand'a ulaştığını,

- Otomotiv, giyim ve tekstil, kümes hayvanları, şeker, tarım ve küresel iş hizmetleri gibi sektörlerde yatırımları teşvik etmeye ve master planları uygulamaya devam edeceklerini,
- 2023'teki ana gündemlerinin elektrik dışında işsizlik, yoksulluk ve artan yaşam maliyetleri, suç oranlarının azaltılması ve yolsuzluk ile mücadele olacağını,
- Sürdürülebilir kalkınma, adil enerji geçişi, sanayileşme ve Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi'nin uygulanması konularında işbirliğine odaklanacaklarını, Güney Afrika Gümrük Birliği'ndeki komşularla birlikte Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi'ndeki endüstriyel teklifin yakında sonuçlandıracağını, tamamen faaliyete geçtiğinde Kıtasal Serbest Ticaret Alanı'nın Afrika'nın ekonomik bütünleşmesini derinleştireceğini, ulusal ekonomileri büyüteceğini ve Güney Afrika şirketleri için yeni sınırlar ve pazarlar açacağını,

ifade etmiştir. (Kaynak: T.C. Pretorya Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği)

GAC ekonomisine ilişkin IMF'nin 2023 yılı 4. Madde İstişaresi kapsamında 2023-Haziran'da yayınladığı raporda ifade edilen hususlar ise özetle şöyledir; Güney Afrika'nın Covid-19 salgını sonrasındaki güçlü ekonomik toparlanması yavaş yavaş sona ermektedir. Rusya-Ukrayna savaşı, küresel para politikasındaki sıkılaşma, şiddetli seller ve benzeri görülmemiş bir iç enerji krizinden dolayı sarsılan ülkenin ekonomik büyümesi 2021 yılındaki %4,9 seviyesinden 2022 yılında %2'ye gerileyerek yavaşlamıştır. Enflasyon beklentileri sabit kalsa da, gerçekleşen enflasyon hedef aralığının üzerine çıkmıştır. Cari işlemler hesabı, emtia fiyatlarından kaynaklanan geçici fazlalığın ardından yeniden açığa dönüşmüştür. (<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/06/06/South-Africa-2023-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-534271>)

Özetle; yüksek işsizlik (ve genç işsizliği), ekonomik büyüme performansındaki zayıflık, gelir dağılımı eşitsizliği, yüksek kamu borcu, ekonomide ağırlığı büyük olan KİT'lerin verimsizliği, yüksek borçluluk oranları ve işgücü piyasasının esnek olmayışı ile düşük enerji arzı ekonomisindeki başlıca yapısal sorunlardır. (Dünya Bankasının ülke ekonomisi hakkındaki güncel değerlendirmeye <https://www.worldbank.org/en/country/southafrica/overview#1> web adresinden ulaşılması mümkündür.)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Esasen, GAC gelişmiş ekonomisi, finansman ve sanayi altyapısı ve alım gücünün yanında bölgedeki merkezi konumu ve tercihli ticaret anlaşma ve düzenlemeleri ile Sahra Altı Afrika ülkelerine, AB ve ABD pazarlarına gümrüksüz ve daha kolay giriş olanağı sağlaması nedeniyle önemli bir ülkedir. GAC, Sahra Altı Afrika için ticari, ekonomik ve kültürel merkez konumundadır. Sahra-altı afrika ülkelerine açılan kapı olarak da nitelendirilmektedir. GAC'ın bölge ülkeleri ile olan ticari ilişkilerinin son yıllarda derinlik ve yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler de hız kazanmış olup, GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır.

Dünyanın en eski gümrük birliği olan, Güney Afrika Gümrük Birliği (Southern African Customs Union – SACU) üyesi diğer ülkelerin (Namibya, Botsvana, Eswatini ve Lesotho) ekonomi ve dış ticaretleri ise neredeyse tamamen GAC'ye bağımlıdır. Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı (AfCFTA) tam olarak işlemeye başladığında, kıtada ekonomisi en fazla çeşitlenmiş ve sanayi altyapısı güçlü ülke olan GAC'nin oluşacak serbesti ortamından en fazla menfaat sağlayacak ülkeler arasında olacağı değerlendirilmektedir. Nitekim Afrika kıtası, halen ülkenin dünyada dış ticaret fazlası verdiği tek coğrafi bölgedir. GAC 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla, mütekabiliyet esasında uygulanmak üzere, AfCFTA kapsamındaki gümrük vergisi indirim taahhütlerini ulusal mevzuatına yansıtarak yürürlüğe sokmuştur.

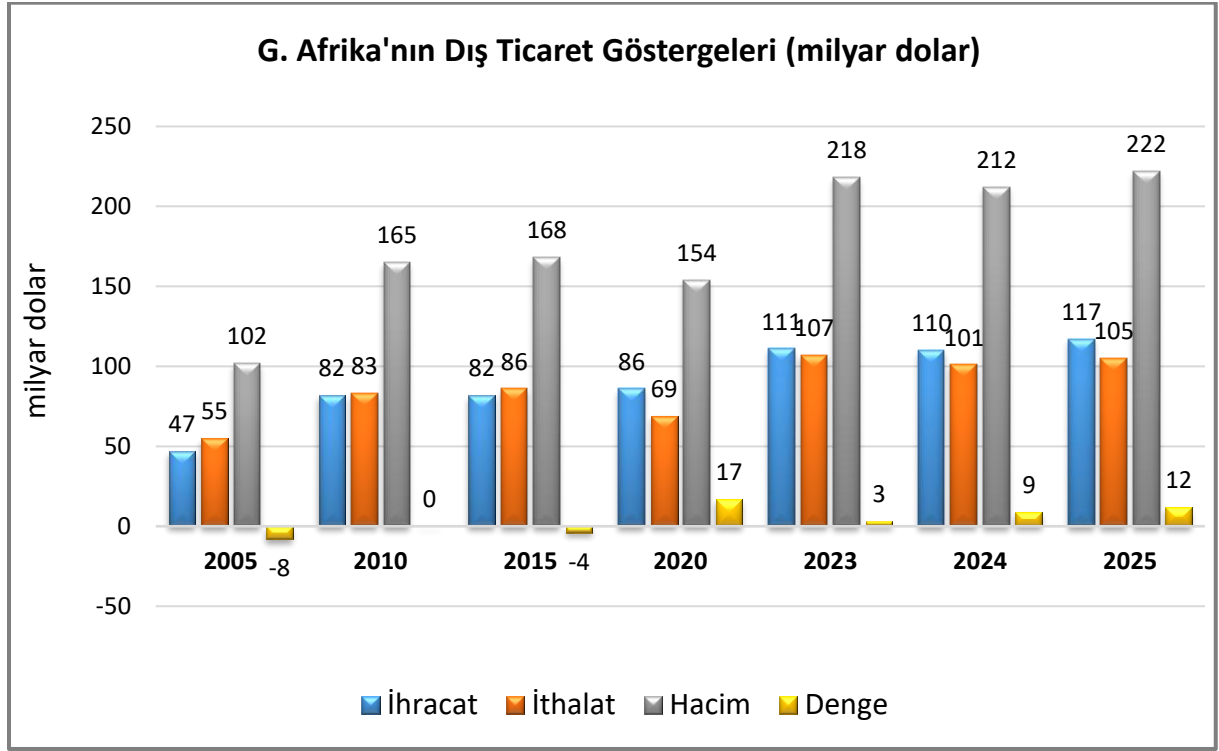
GAC ayrıca, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılmasının ardından AB-SADC Serbest Ticaret Anlaşmasının sağladığı avantajlar korunacak şekilde SACU üyeleri ve Mozambik ile İngiltere arasında imzalanan STA'nın yürürlüğe girişini de 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla başlatmıştır.

AB ülkeleri mevcut serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde pazara avantajlı erişim sağlamakta; AB'ye sağlanan avantajlar düzeyinde olmasa da, EFTA ve MERCOSUR ülkelerinin de tercihli ticaret düzenlemeleri çerçevesinde birçok üründe pazara giriş avantajının bulunduğu görülmektedir.

İthalat politikası, uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı gibi ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan itibaren liberalleşerek değişim geçirmiştir. Sahra-altı Afrika'ya yönelik transit ticaretin de ana geçiş noktalarındandır ve bu nedenle bölgeye açılan bir kapı olarak da konumlandırılmaktadır.

Dış ticaretten sorumlu kurum Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığı (Department of Trade, Industry and Competition-the DTIC- <http://www.dtic.gov.za/>)

Dış Ticareti

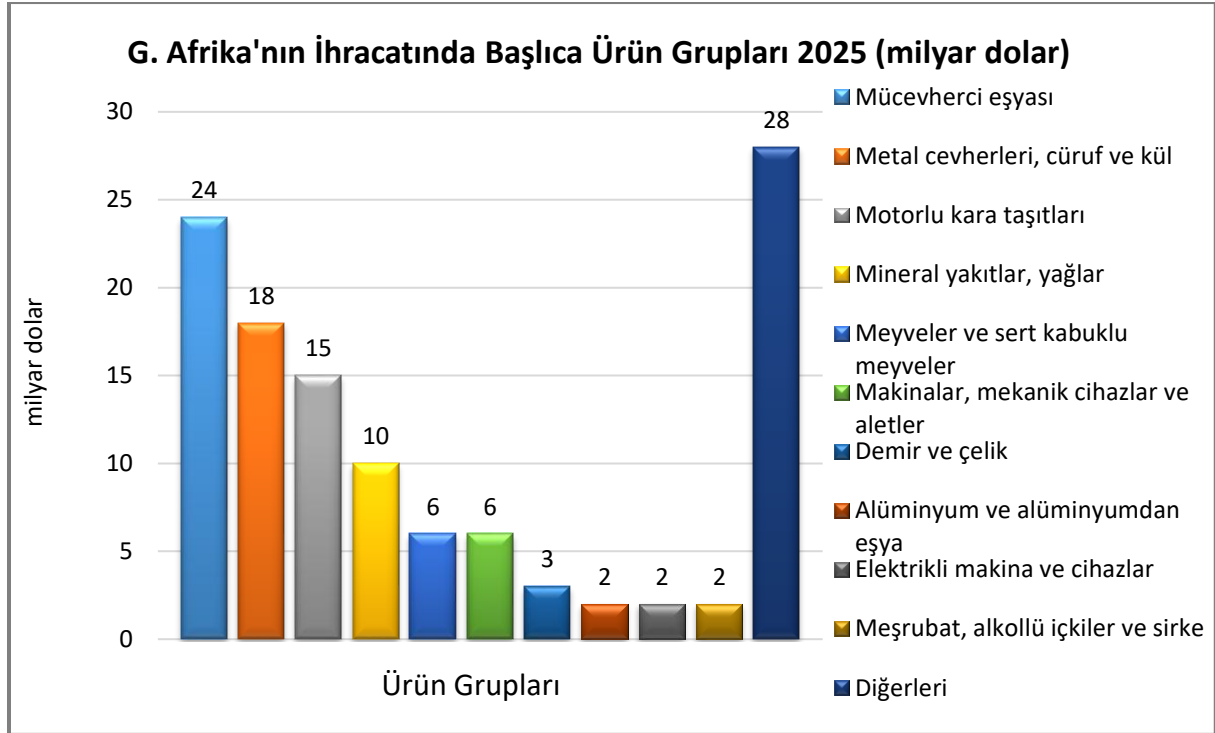

Kaynak: Trademap /GAC-directdata

Yüksek teknoloji ihracatı 2023 yılında 2 milyar dolar olan GAC dünyada 47. sıradadır. (Dünya Bankası-2023)

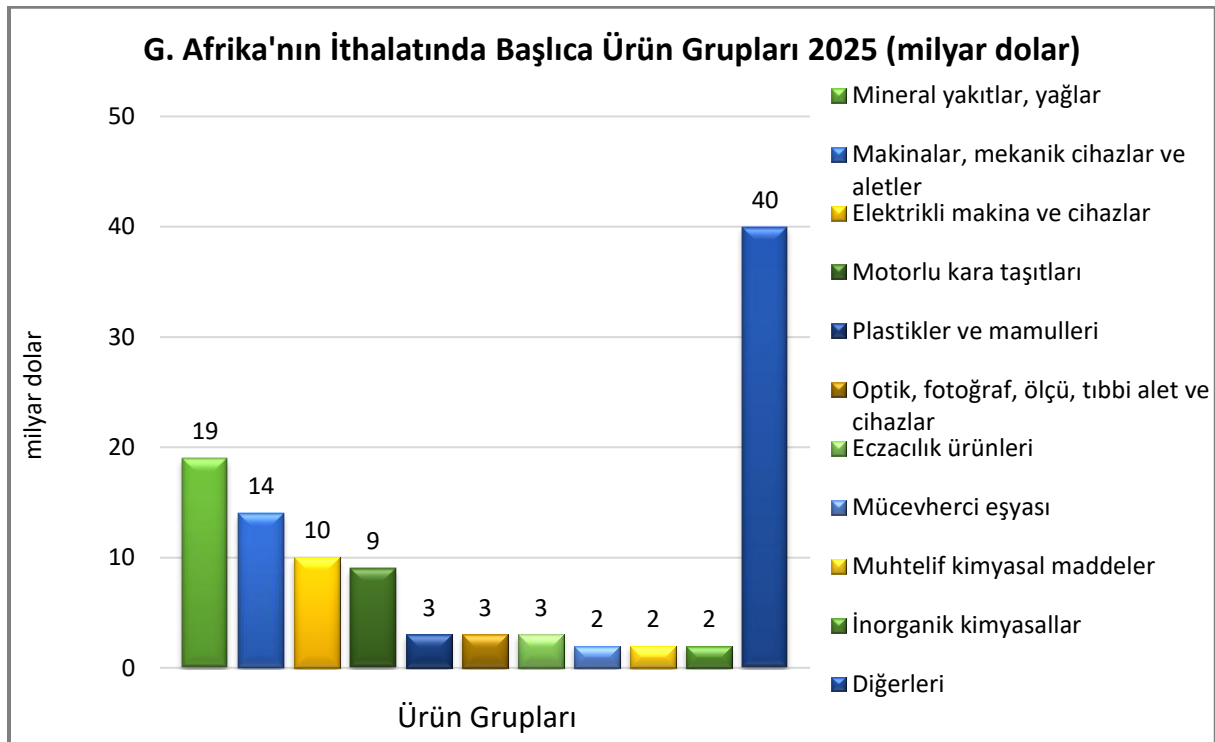
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracat

Kaynak: Trademap /GAC-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap/GAC-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracat

Kaynak: Trademap/GAC-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap/GAC-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

GAC, Afrika kıtasının en gelişmiş ekonomisi ve başta Sahra-altı Afrika olmak üzere kıtaya açılan bir ticaret kapısı olma özelliği taşımaktadır. GAC’nde temel ekonomik politikalar; yerli endüstrinin istihdamı artıracak ve sürdürülebilir büyüme hedeflerini yakalayacak şekilde geliştirilmesini, gerekli görülen durumlarda yerli sanayiye destekleyecek ithalat ve ihracat kısıtlamalarının getirilmesini ve yerelleşme politikalarının özendirilmesini hedeflemektedir.

Nitekim, 2017’nin ilk çeyreğinde göreve gelen Devlet Başkanı Ramaphosa’nın koyduğu temel hedeflerden birisi 5 yıl içinde 100 milyar Dolar tutarında DYY’ın ülkeye çekilmesidir. İşsizlik, fakirlik ve az gelişmişlik gibi yerleşik sorunlarla mücadelede kamu-özel sektör işbirliğine önem vermektedir. Bu çerçevede gerek kıta gerekse ülke açısından en önemli hedeflerden birisi mevcut hammadde kaynaklarından en etkin şekilde yararlanabilmek üzere daha fazla sermaye ve teknoloji çekilmesi; kıtada uzmanlık ve yetkinliklerin geliştirilmesi; ayrıca gelişmiş ülkelerin en iyi uygulamalarının transfer edilmesidir. Buna ilaveten, hammadde ve emtia üretiminin ekonomideki ağırlığı nedeniyle fiyat dalgalanmalarına karşı kırılganlığın azaltılmasını teminen ara ve nihai ürün üretimine daha fazla ağırlık verilmesi de öncelikli görülmektedir.

Ayrıca, yatırımlara yönelik tek pencere uygulaması (InvestSA) ile bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması ve yatırımın önündeki engellerin giderilmesine yönelik iyileştirmeler yapılmaktadır. Sanayi altyapısı gelişmiştir. (<http://www.investsa.gov.za/>)

GAC, gelişmiş ülkelerden yatırım için geniş ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre, pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımları söz konusudur. Bu çerçevede, ekonomik büyümeyi tetikleyecek bir hamle olarak yeni dönem altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Altyapı yatırımlarının bir ölçüde GAC hazinesinden ve uluslararası finansman kuruluşlarının fonlama imkânlarından yararlanılarak karşılanması beklenirken, bu hususta esas olarak kamu-özel sektör işbirliğinin hayata geçirilmesi öngörülmektedir. GAC altyapı yatırım programında enerji, bilgi-iletişim altyapısı, tarım ve tarımsal ürün işleme, şehirleşme-akıllı şehirler ve sosyal konut projeleri gibi alanlar öne çıkartılacaktır. (<https://sidssa.org.za/>; <https://sidssa.org.za/publications/>)

BM’nin gündeminde önemli yeri olan Bin Yıl Kalkınma Hedefleri (Millenium Development Goals) sekiz başlık altında toplanmakta olup, bu hedefler içinde en önemli coğrafya Sahra Altı Afrika olarak görülmektedir. Dünya ticareti ile daha fazla bütünleşme, yoksulluğun azaltılması ve sağlık konularını da içine alan bu hedefler bölgeyi küresel ilgi odağı haline getirmiştir.

Ayrıca, Afrika Birliği’nin 2063 yılları hedefleri çerçevesinde, doğal kaynakların kıta içinde işlenmesi, emek-yoğun üretim sektörlerinin geliştirilmesi, tarımsal üretkenliğin artırılması ve okyanus ekonomisinin genel ekonomiye katkısının geliştirilmesi öne çıkmaktadır. Bu itibarla, Güney Afrika da kazan-kazan mantığı çerçevesinde, özellikle altyapının geliştirilmesine yönelik en iyi uygulamaların paylaşılması, üretimde verimliliğin artırılması, küçük ve orta ölçekli firmaların geliştirilmesi gibi alanlarda yabancı yatırımların katkısını aramaktadır.

Dünya ekonomisinde önemli yeri olan Çin, Hindistan ve ABD gibi ülkeler de küresel gelişmelere bağlı olarak GAC ve Sahra Altı Afrika'ya bakış açılarını ve yaklaşımlarını geliştirmeye yönelmiştir. Çin ve ayrıca Hindistan'ın GAC pazarında etkinlikleri diğer ülkelerin ilerisine geçmiştir. Çin'in daha ziyade yatırım ve şirket ortaklıklarına yöneldiği gözlenmektedir.

GAC, 2023 yılında 5 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 46. sıradadır. (UNCTAD- <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/710/index.html>)

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 55 milyar dolar olan GAC, 2023 yılında 124 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 50. sıradadır. (UNCTAD-2025)

Ülkedeki yabancı sermaye yatırımında İngiltere (%46) önde gelmektedir. (<http://www.sanews.gov.za/south-africa/sa-uk-strengthen-ties-despite-brexite>).

Güney Afrika;

- 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre 193 ülke arasında 110. sıradadır. (BM-2025)
- 2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre 176 ülke arasında 111. sıradadır. (The Heritage Foundation-2025)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılında 141 ülke arasında 60. sıradadır. (World Economic Forum-2025)

Afrika'nın Nijerya'dan sonraki ikinci büyük ekonomisine sahip GAC, bankacılık altyapısının, bilgi-iletişim imkânlarının, ulaştırma ve lojistik ağlarının gelişmişliği, çeşitli ülke grupları ile olan STA, gümrük birliği ve tercihli ticaret düzenlemeleri kapsamındaki pazara giriş avantajları gibi konularda öne çıkmaktadır. Hukuki altyapısının gelişmişliği ve yatırımcılara ulusal mevzuat çerçevesinde sağlanan koruma da önemli bir güvence unsuru olarak ortaya çıkmaktadır.

Yatırım Teşvikleri ve Yatırım Ajansları: Yatırım teşviklerinin uygulanması konusunda ülkede yetkili idari otorite Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığıdır. Bakanlık tarafından sağlanan başlıca devlet destekleri aşağıda özetlenmektedir:

- 12i Vergi Muafiyetleri (12i Tax Allowance): Program kapsamında, tamamen yeni/kullanılmamış üretim makineleri kurularak yapılan en az 50 milyon rand sermayeli yeni sanayi yatırımları (greenfield investments) ile mevcut yatırımların geliştirilmesine (brownfield investments) yönelik en az 30 milyon rand tutarındaki projelere finansal katkı sağlanmaktadır. Teşvik programının kapsamına, teknolojinin güncellemesi ve işgücünün yetiştirilmesi gibi hedefleri olan projeler alınmaktadır. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/12i-tax-allowance-incentive/>)

- Otomotiv Yatırım Programı (Automotive Investment Scheme): Otomotiv sektörünün geliştirilmesine yönelik teşvik programı kapsamında, yeni ve/veya güncellenen araç modelleri ile parça üretimi desteklenmekte; bu çerçevede, üretim hacminin artırılması, sürdürülebilir istihdam sağlanması ve otomotiv değer zincirinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında yeni veya güncellenen araç modeli üretimine yatırım tutarının %20'si, parça üretimine ise yatırım tutarının %25'i kadar vergiden muaf nakit destek sağlanmaktadır. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/automotive-investment-scheme/>)

- Yolcu Araçları Yatırım Desteği (People-carrier Automotive Incentive Scheme (P-AIS)): Otomotiv Yatırım Programının alt unsuru olan destekler kapsamında, üretim araçlarına (productive assets) yönelik destek şartlarını karşılayan, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından onaylanmış yatırımın %20 ila %35'ine vergilendirmeye tabi olmayan nakit hibe desteği yapılmaktadır. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/automotive-investment-scheme/people-carrier-automotive-investment-scheme/>)

- Sermaye Malları Üretimi Fizibilite Proje Destekleri (Capital Projects Feasibility Programme (CPFP)): Yerel firmaların ihracatını artıracak, ayrıca GAC sermaye malları ve hizmetleri sektörüne ivme kazandıracak projelere yönelik fizibilite çalışmalarının maliyetinin paylaşılmasını öngören bir hibe desteğidir. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/capital-projects-feasibility-programme/>)

- Kritik Altyapı Destek Programı (Critical Infrastructure Programme (CIP)): GAC'da kurulu tüzel kişilerin kritik olarak addedilen altyapının geliştirilmesine yönelik yatırımlarına destek verilerek, iş yapma maliyetlerinin azaltılması ve yatırımların artırılması hedeflenmektedir. Söz konusu program kapsamındaki destekler, yatırım artışını öngören Ulusal Sanayi Politikası Çerçeve Programı (National Industrial Policy Framework (NIPF)) ve Sanayi Politikası Eylem Planı (Industrial Policy Action Plan (IPAP)) ile uyumlu bir şekilde yürütülmektedir. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/critical-infrastructure-programme/>)

- İhracat Pazarlarına Giriş ve Yatırım Desteği (Export Marketing and Investment Assistance (EMIA)): Güney Afrika mal ve hizmetleri için ihracat pazarının güçlendirilmesini ve ülkeye doğrudan yabancı yatırım (DYY) çekilmesini sağlayacak girişimlere verilmesi öngörülen destekler kapsamında yurtdışı fuar katılımları, ülkeye gelecek alım ve yatırım heyetleri ile ihracatçıların DYY çekmeye yönelik yabancı ülkelerdeki münferit girişimleri teşvik edilmektedir. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/export-marketing-and-investment-assistance/>)

- Film Destekleri (Film Incentive): Film yapım ve yapım-sonrası endüstrisine çeşitli kalemler altında destek sağlanmaktadır. Bunlar, ülke topraklarında yabancı film çekilmesi ve yapım-sonrası faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini özendiren "Yabancı Film ve TV Prodüksiyon ve Post-Prodüksiyon (Foreign Film and Television Production and Post-Production)" desteği; yerli yapımcıların yerel içerik (local content) geliştirmesini teşvik eden "Güney Afrika Film ve Televizyon Yapımları ve Ortak-Yapım (South African Film and Television Production and Co-Production)" desteği ile gelişmekte olan yerel siyah yapımcıların büyük yapımlara imza atmasına imkan tanıyacak "Güney Afrika Yükselen Siyah Yapımcılar (South African Emerging Black Filmmakers)" desteğidir. (<http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/film-incentive/>)

- Hazır Giyim ve Tekstilde Rekabetçiliğin Artırılması Programı (Clothing and Textiles Competitiveness Programme): Hazır giyim ve tekstil sektöründe üretim, istihdam, makine ve ekipman gibi alanlarda rekabetçiliği yükseltmeyi amaçlayan, sektöre ilişkin özel stratejinin uygulama ayağını oluşturan destek programıdır. (<http://www.ctcp.co.za/> & <http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/clothing-and-textiles-competitiveness-programme/>)

Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığı tarafından sağlanan tüm destekler hakkında bilgiye <http://www.thedtic.gov.za/financial-and-non-financial-support/incentives/> adresinden erişilebilmektedir.

Ayrıca, GAC tarafından sağlanan yatırım desteklerine ilişkin olarak <http://www.investmentincentives.co.za> adresinden, AR-GE destekleri, yabancı sermaye yatırımlarına yönelik destekler, endüstriyel kalkınma bölgeleri (serbest bölge) destekleri, yerel hükümet destekleri gibi alanlar da dâhil, uygulanmakta olan tüm destek programlarına ilişkin bilgi edinilebilmektedir.

Başlıca Yatırım Ajansları: Ülkedeki yatırım ajansları tek pencere uygulamaları çerçevesinde yatırımcılara bürokratik işlemlere yönelik destekler vermektedir. Tek pencere ofislerinde şirket kuruluşu aşamasında başvurulması gereken tüm kurumların temsilcilikleri bulunmakta ve şirket kaydı, vergi kaydı, vize başvuruları işlemlerini eş anlı olarak gerçekleştirmek mümkün olmaktadır.

- GAC Ulusal Yatırım Ajansı (Invest SA): www.investsa.gov.za
- Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (Gauteng Growth and Development Agency): <http://ggda.co.za/>
- Kwa-Zulu Natal Ticaret ve Yatırım Ajansı (Trade and Investment Kwa-Zulu Natal (TIKZN)): <https://www.tikzn.co.za/>
- Cape Town ve Western Cape Turizm, Ticaret ve Yatırım Ajansı (WESGRO): <https://www.wesgro.co.za/corporate/home>

Serbest Bölgeler

GAC aynı zamanda Afrika'da en çok yabancı sermaye çeken ülkelerden biri konumundadır. Serbest bölgeler de yabancı yatırım açısından cazip imkânlar sunmaktadır.

Özel ekonomik bölgeler (SEZs) ve teşvik mekanizmaları ile üretime yönelik yatırımların artırılması yönünde çaba harcanmaktadır. (Serbest bölgelerde yatırımda sağlanan başlıca destekler için bakınız; <https://www.gov.za/faq/finance-business/what-special-economic-zone-south-africa-and-how-can-it-benefit-my-business>)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

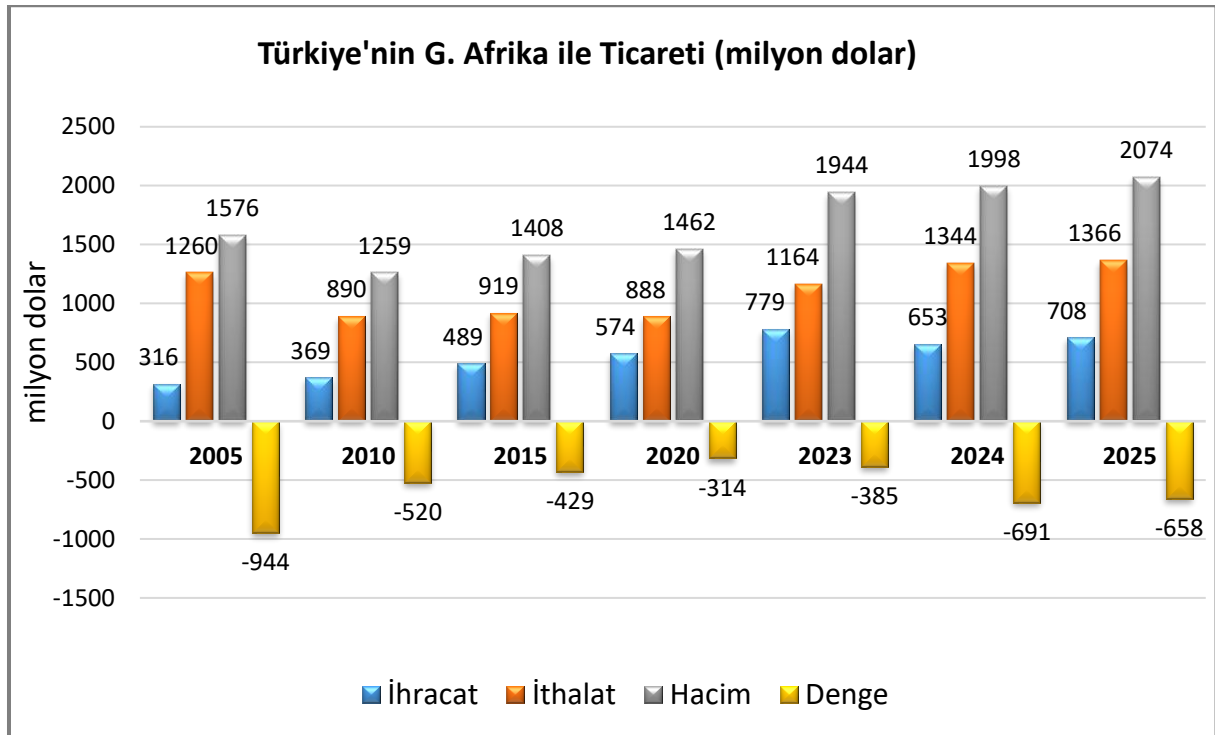
Genel Durum

G20 üyesi olan ve benzer kalkınma hedefleri bulunan Türkiye ve GAC arasındaki ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin daha fazla geliştirilebileceği değerlendirilmektedir. Ancak, pazara giriş; Asya ve Avrupa Birliği ülkelerinin pazara girişteki rekabet avantajı, sanayi altyapısının gelişmiş olması ve piyasadaki yerleşik ilişkiler nedeniyle zorluklar içermektedir.

İki ülke arasında “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (2000)” ve “Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (2005)” bulunmaktadır.

Öte yandan, Avrupa Birliği ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunan GAC ile ülkemiz arasında STA bulunmamaktadır.

Türkiye-GAC Dış Ticareti

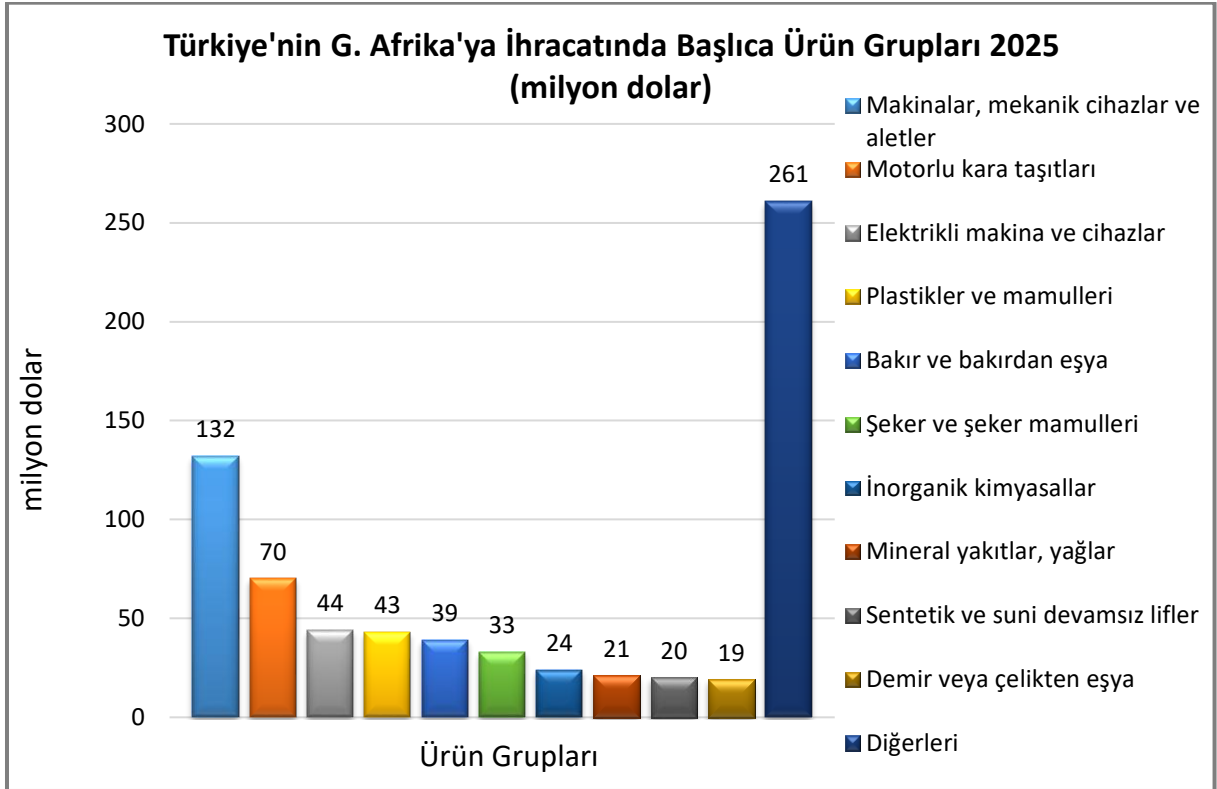

Trademap/Türkiye-directdata

İki ülke arasındaki ticaret, 2022 yılı hariç, Türkiye aleyhine açık vermektedir.

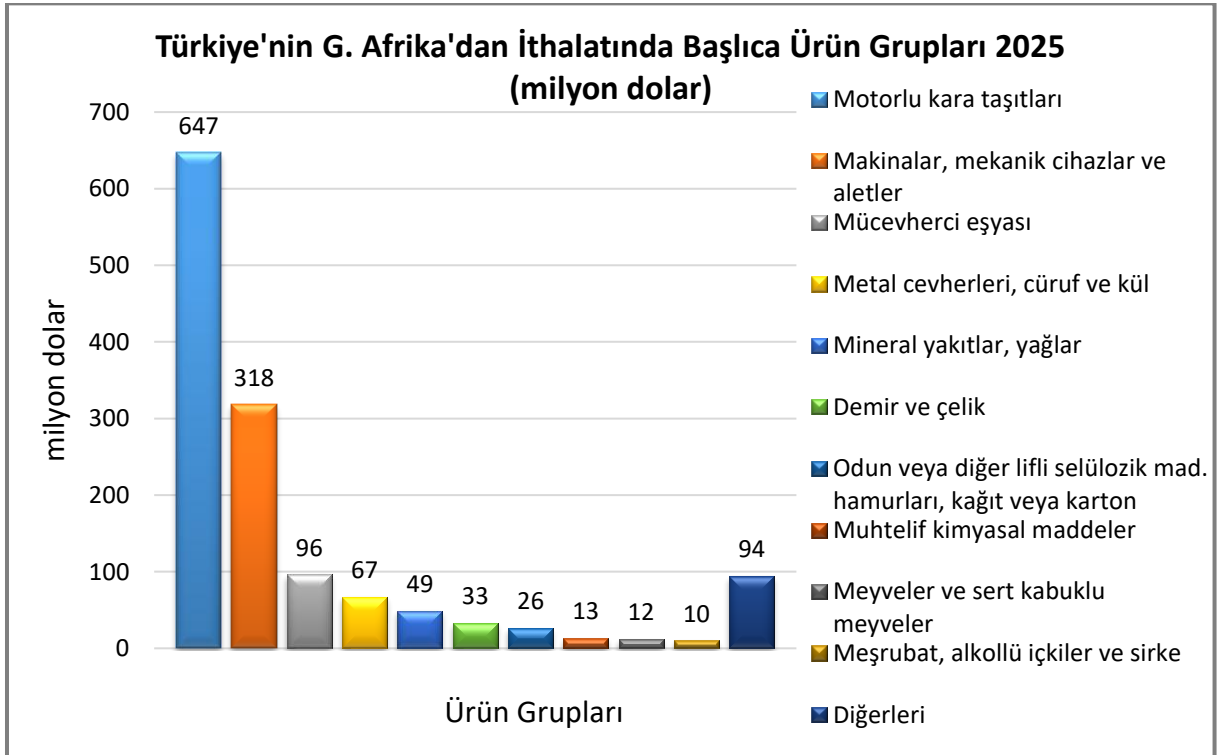
GAC, Türkiye'nin 2025 yılı ihracatında 61, ithalatında ise 42. sırada yer almıştır.

Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Güney Afrika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024-2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			110 662 795	110 390 555	116 849 055	100	5,9
1.	7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	10 726 818	9 964 673	11 855 390	10,1	19
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	5 628 751	8 174 296	9 180 187	7,9	12,3
3.	8703	Otomobiller	5 407 083	5 674 296	7 720 047	6,6	36,1
4.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	5 977 312	5 503 574	6 247 807	5,3	13,5
5.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	6 540 064	6 340 687	6 136 323	5,3	-3,2
6.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	7 870 172	6 294 296	5 535 623	4,7	-12,1
7.	2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	3 947 461	4 672 019	5 230 352	4,5	12
8.	2602	Manganez cevherleri ve konsantreleri	2 666 309	3 092 444	3 291 022	2,8	6,4
9.	0805	Turuncgiller (taze/kurutulmuş)	1 865 075	1 809 041	2 528 931	2,2	39,8
10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 950 752	2 968 213	2 398 384	2,1	-19,2
11.	7202	Ferro alyajlar	4 643 148	4 186 926	2 064 188	1,8	-50,7
12.	7601	İşlenmemiş alüminyum	1 583 306	1 528 671	1 780 066	1,5	16,4
13.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	2 056 619	1 683 914	1 677 056	1,4	-0,4
14.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	1 131 505	1 003 333	1 476 823	1,3	47,2
15.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1 792 523	1 266 974	1 187 444	1	-6,3

Kaynak: Trademap /GAC -directdata

EK-2: Güney Afrika'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (% 2024-2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			107 264 215	101 243 957	104 980 944	100	3,7
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	15 189 068	12 249 927	12 636 819	12	3,2
2.	8703	Otomobiller	4 112 741	3 531 649	4 934 046	4,7	39,7
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	4 812 259	5 174 029	4 055 762	3,9	-21,6
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	3 134 238	3 096 221	3 350 023	3,2	8,2
5.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 960 736	1 994 371	2 386 932	2,3	19,7
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 717 720	1 836 494	1 897 774	1,8	3,3
7.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	1 845 726	1 817 770	1 869 281	1,8	2,8
8.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	668 437	1 122 064	1 396 759	1,3	24,5
9.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	1 086 065	896 776	1 056 406	1	17,8
10.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 158 392	833 100	1 056 346	1	26,8
11.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	779 125	829 195	890 099	0,8	7,3
12.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	559 406	481 114	820 497	0,8	70,5
13.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	511 363	745 358	787 637	0,8	5,7
14.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	681 526	693 781	762 060	0,7	9,8
15.	8502	Jeneratörler	539 703	573 886	747 467	0,7	30,2

Kaynak: Trademap/GAC-directdata

EK-3: Güney Afrika'nın Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülkeler (ilk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024-2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		110 662 795	110 390 555	116 849 055	100	5,9
1.	Çin	12 498 467	12 412 903	12 816 596	11	3,3
2.	Almanya	7 827 493	7 300 666	9 236 524	7,9	26,5
3.	ABD	8 438 060	8 227 140	8 293 573	7,1	0,8
4.	Japonya	5 755 462	4 884 952	5 508 741	4,7	12,8
5.	İngiltere	5 316 362	5 278 508	5 413 896	4,6	2,6
6.	Mozambik	6 190 085	6 572 150	5 244 605	4,5	-20,2
7.	Hindistan	5 050 816	4 746 533	4 687 158	4	-1,3
8.	Hollanda	4 304 580	4 280 190	4 291 900	3,7	0,3
9.	Namibya	3 370 035	3 848 571	4 156 624	3,6	8
10.	Belçika	3 732 631	3 029 712	4 146 642	3,5	36,9
11.	Botsvana	4 197 049	4 333 862	4 128 951	3,5	-4,7
12.	Zimbabve	3 393 677	3 781 582	4 072 350	3,5	7,7
13.	Zambiya	2 783 808	3 044 204	3 464 049	3	13,8
14.	BAE	2 544 529	2 685 274	2 997 576	2,6	11,6
15.	Hong Kong	1 486 305	1 360 756	1 861 211	1,6	36,8
...	...	...	...	...	...	...
40.	Türkiye	426 222	386 460	364 699	0,31	-5,6

Kaynak: Trademap/GAC-directdata

EK-4: Güney Afrika'nın Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024-2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		107 264 215	101 243 957	104 980 944	100	3,7
1.	Çin	21 942 720	21 769 269	23 577 377	22,5	8,3
2.	Hindistan	7 478 042	7 320 367	7 643 056	7,3	4,4
3.	Almanya	8 694 544	7 096 076	7 213 328	6,9	1,7
4.	ABD	9 211 842	6 976 663	7 198 181	6,9	3,2
5.	Umman	2 559 270	2 969 732	3 464 383	3,3	16,7
6.	Tayland	3 500 351	3 214 625	3 437 079	3,3	6,9
7.	S. Arabistan	3 102 359	2 465 515	3 127 338	3	26,8
8.	BAE	4 001 707	2 969 076	2 613 260	2,5	- 12
9.	Japonya	2 708 759	2 311 888	2 428 804	2,3	5,1
10.	İtalya	2 412 051	2 463 384	2 407 256	2,3	-2,3
11.	Fransa	2 122 419	1 969 024	1 927 777	1,8	-2,1
12.	İspanya	1 768 342	1 582 408	1 689 794	1,6	6,8
13.	Esvatini	1 368 895	1 495 175	1 619 348	1,5	8,3
14.	Nijerya	2 373 138	2 547 549	1 596 674	1,5	-37,3
15.	İngiltere	1 829 016	1 647 628	1 547 184	1,5	-6,1
...	...	...	...	...	...	...
31.	Türkiye	915 197	809 782	847 346	0,81	4,6

Kaynak: Trademap/GAC-directdata

Ek-5: Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024-2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			779 379	653 372	707 735	100	8,3
1.	8703	Otomobiller	16 074	4 410	34 851	4,9	690,3
2.	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	23 992	26 552	27 527	3,9	3,7
3.	7408	Bakır teller	14 719	16 480	25 639	3,6	55,6
4.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	5 791	21 072	20 435	2,9	-3
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	43 579	25 901	20 258	2,9	-21,8
6.	8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	10 252	11 448	19 192	2,7	67,6
7.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	6 612	11 794	15 492	2,2	31,4
8.	8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	16 900	14 711	14 497	2	-1,5
9.	7413	Bakırdan demetlenmiş teller, kablolar, örme halatlar ve benzerleri (elektrik için izole edilmiş olanlar hariç)	8 744	8 965	13 607	1,9	51,8
10.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	8 139	10 684	13 117	1,9	22,8
11.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	8 620	15 923	12 392	1,8	-22,2
12.	8701	Traktörler	9 051	7 847	10 907	1,5	39
13.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	10 248	10 515	10 858	1,5	3,3
14.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	9 596	8 538	10 397	1,5	21,8
15.	3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	6 019	5 482	10 184	1,4	85,8

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024-2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 164 467	1 344 258	1 365 784	100	1,6
1.	8703	Otomobiller	205 407	246 228	325 441	23,8	32,2
2.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	210 024	321 518	311 462	22,8	-3,1
3.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	263 189	235 958	291 381	21,3	23,5
4.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	104 670	58 800	95 911	7	63,1
5.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	26 339	42 173	46 144	3,4	9,4
6.	2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	31 892	50 651	41 959	3,1	-17,2
7.	4702	Çözünür kimyasal odun hamuru	3 869	16 889	25 611	1,9	51,6
8.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	73 374	106 954	18 921	1,4	-82,3
9.	7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	9 325	20 646	14 100	1	-31,7
10.	7202	Ferro alyajlar	5 054	11 395	13 722	1	20,4
11.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	3 818	2 465	9 778	0,7	296,7
12.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 792	7 130	9 688	0,7	35,9
13.	2207	Etil alkol (alkol derecesi >= %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş diğer alkollü içkiler	8 318	6 637	9 645	0,7	45,3
14.	3815	Reaksiyon başlatıcılar, hızlandırıcılar, katalitik müstahzarlar	19 840	12 699	9 087	0,7	-28,4
15.	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	410	3 999	7 013	0,5	75,4

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata